

GEMEENTE BOEKEL

VOORSTEL AAN DE RAAD

Datum : 29 mei 2018

Voorstel van : college van burgemeester en wethouders

Onderwerp : Beleidsuitgangspunten en budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018

Samenvatting

Bij de vaststelling van het inkoopbesluit jeugdhulp 2017-2020 is op basis van de toen beschikbare informatie, jeugdhulp voor de regio Noordoost-Brabant ingekocht. Afgelopen jaren is echter gebleken dat vraag en aanbod niet goed op elkaar aansluiten. De vraag overschrijdt het aanbod. Door voor 2018 en 2019 het inkoopkader aan de voorkant op te hogen, wordt vraag en aanbod in overeenstemming gebracht. Hiermee wordt tijdrovende bureaucratie voorkomen en ontvangen jeugdigen en hun gezinnen tijdig de best passende hulp. Uitgangspunten hierbij zijn dat het perspectief van jeugdigen leidend is en dat jeugdigen, waar mogelijk, passende hulp in hun nabijheid ontvangen.

In 2018 vraagt men een totale inleg van € 1.803.756 aan gemeente Boekel. Hiervan is € 88.827 reeds per voorschot betaald in 2017 dus is de inleg €1.714.929. Het verschil, en dus het tekort wat is ontstaan in de begroting 2018 waar € 1.675.901 in is opgenomen, is hiermee € 39.028. Er is op dit moment geen dekking en om deze reden wordt de Raad voorgesteld het beschikbaar gesteld budget 2018 met € 39.028 te verhogen en deze mutatie te verwerken in de Burap '18.

Voorgesteld besluit :

1. Instemmen met het voorstel beleidsuitgangspunten en budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018;
2. Voor 2018 extra budget hiervoor ter beschikking stellen te weten € 39.028;
3. Deze extra uitgaven (mutatie) te verwerken in de Burap '18.

Inleiding/probleemstelling:

Met ingang van 2015 zijn gemeenten op grond van de Jeugdwet volledig verantwoordelijk voor de hulp en ondersteuning aan jeugdigen. Zestien gemeenten in de regio Noordoost-Brabant kopen sindsdien de specialistische jeugdhulp (Zorg in Natura, ZIN) gezamenlijk in. Basisondersteuning en hulp door basis- of wijkteams en algemene voorzieningen wordt door gemeenten individueel geregeld.

Afspraken over het regionaal inkopen van specialistische jeugdhulp ZIN zijn vastgelegd in de Centrumregeling (CR) jeugdhulp. Op basis van deze regeling zorgt centrumgemeente 's-Hertogenbosch elk jaar voor 1 april voor een jaarplan inkoop voor het komende jaar op basis van de door de regiogemeenten vastgestelde uitgangspunten en doelstellingen. Dit jaarplan wordt aan alle colleges ter accordering voorgelegd. Het jaarplan bevat tevens een voorstel voor inzet van de jeugdhulpmiddelen.

Bij de vaststelling van het inkoopbesluit jeugdhulp 2017-2020 is op basis van de toen beschikbare informatie, jeugdhulp voor de regio Noordoost-Brabant ingekocht. Afgelopen jaren is echter gebleken dat vraag en aanbod niet goed op elkaar aansluiten. De vraag overschrijdt het aanbod. Dit werd opgevangen door lokale bypasses (lokale inkoop) en overschrijdingen. Vorig jaar is tussentijds het budgettaire kader verhoogd om deze overschrijdingen en bypasses te voorkomen. Het bijgevoegde voorstel bevat beleidsuitgangspunten en een budgettair kader voor de inkoop van specialistische jeugdhulp ZIN in 2019. Tevens is een bijstelling van het budgettair kader i.v.m. inkoop specialistische jeugdhulp 2018 opgenomen.

Relatie met eerdere besluitvorming:

1. Raadsmemo Inkoopbesluit Jeugdhulp Noordoost-Brabant 2017-2020 van 18 juli 2016 (Z/031886 AB/019619);
2. Raadsvoorstel en raadsbesluit Plan van aanpak transformatie jeugdhulp van 16 mei 2017 (Z/034004 AB/021579).

Beoogd resultaat:

Het in overeenstemming brengen van vraag en aanbod, door voor 2018 en 2019 het inkoopkader aan de voorkant op te hogen. Hiermee wordt tijdrovende bureaucratie voorkomen en ontvangen jeugdigen en hun gezinnen tijdig de best passende hulp. Uitgangspunten hierbij zijn dat het perspectief van jeugdigen leidend is en dat jeugdigen, waar mogelijk, passende hulp in hun nabijheid ontvangen.

Duurzaamheid

Inkoop van specialistische jeugdhulp gebeurt op een duurzame en verantwoorde wijze.

Argumenten:

1. Het voorliggende voorstel is een verdere uitwerking van het inkoopbesluit 2017-2020

Het voorliggende voorstel is een verdere uitwerking van het inkoopbesluit 2017-2020 dat in juli 2016 is opgesteld. In dit inkoopbesluit is de nadruk gelegd op transformatie van het stelsel. Die lijn is in 2017 verder uitgewerkt in het plan van aanpak transformatie opgaven (deels projectbasis), waarover de gemeenteraad vorig jaar een besluit genomen heeft. We voeren hiermee consistent beleid, al worden de ambities steeds scherper naarmate we meer ervaring opdoen met de uitvoering van jeugdhulp. Uitgangspunten voor het inkoopbesluit 2017 – 2020 zijn:

- Jeugdige staat centraal
- Er moet passende hulp beschikbaar zijn voor iedere jeugdige die dit nodig heeft
- Continue verbetering van jeugdhulp
- Brede generalistische basis, regionaal toegesneden specialistische jeugdhulp
- Veiligheid is onderdeel van het normale leven
- Duurzame en verantwoorde inkoop
- Financiële kaders stellen we regionaal vast

2. Project transformatie-opgaven staat in de steigers; aanbesteding is rond de zomer naar verwachting afgerond

In het najaar van 2016 constateerden gemeenten en jeugdhulpaanbieders dat het “wringt” als het gaat om het arrangeren van passende jeugdhulp. Er zijn dringend maatregelen nodig om tot betere zorgarrangementen voor jeugdigen te komen en om de uitgaven beter te beheersen. De transitie van het jeugdstelsel is afgerond, maar de transformatie moet nog van de grond komen. De 16 gemeenten en jeugdhulpaanbieders hebben daarom gezamenlijk drie urgente transformatie-opgaven benoemd en uitgewerkt. Er zijn opbouw-, ombouw- en afbouwmaatregelen geformuleerd om het zorglandschap van de jeugdhulp te transformeren, zodat passende hulp wordt geboden terwijl de uitgaven beheersbaar blijven.

Voor het uitvoeren van het project hebben gemeenteraden in juli 2017 extra financiële middelen ter beschikking gesteld ter waarde van € 11,8 mln. De aanbesteding heeft vertraging opgelopen en wordt nu naar verwachting rond de zomer afgerond. De doorlooptijd van het project is inmiddels verlengd tot juli 2019. In het projectplan zijn ook inverdieneffecten meegenomen. Die worden nu vanaf 2020 verwacht.

3. *De extra financiële middelen die in 2017 beschikbaar zijn gesteld zijn niet voldoende om alle autonome ontwikkelingen en knelpunten in 2018 en 2019 op te vangen*

Op grond van de Jeugdwet hebben gemeenten een zorgplicht. Passende hulp moet beschikbaar zijn voor iedere jeugdige die dit nodig heeft. De vraag staat hierbij centraal. Indien mogelijk zetten we lichte vormen van zorg in en zwaardere vormen indien nodig.

Vorig jaar hebben we geconstateerd dat er te weinig financiële middelen waren om autonome ontwikkelingen en knelpunten op te vangen. Daarom zijn er vorig jaar in juli 2017 extra budgetten beschikbaar gesteld en contractafspraken bijgesteld om specialistische jeugdhulp voor jeugdigen in onze gemeente te kunnen blijven garanderen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 8,3 mln voor voldoende beschikbaarheid van (ambulante) GGZ, logeeropvang en pleegzorg, voor de WLZ compensatie (Wet Langdurige zorg) en een budget om de ZIN-contractering (Zorg in Natura) op te hogen naar lokale wensen.

We constateren nu dat de knelpunten niet allemaal zijn opgelost. Dit heeft ook een doorwerking naar 2019. Redenen:

- Meer jongeren dan voorzien maken gebruik van de Jeugdwet en niet van de WLZ;
- GGZ-aanbieders worden door de decentralisatie geconfronteerd met dalende budgetten, terwijl de vraag naar onderzoek en behandeling onverminderd groot blijft. Daarom is met hen afgesproken dat hun budget in de eerste jaren geleidelijk wordt afgebouwd, zodat zij hun organisatie en werkwijze aan kunnen passen aan het lagere budget en tegelijkertijd in een voldoende aanbod voor onze jeugdigen kunnen voorzien;
- We willen in 2018 en 2019 meer- en maatwerk meenemen in de regionale contracten.
- De moeder-kindplaatsingen worden nu alleen gefinancierd uit de Jeugdwet. We vragen ook een bijdrage vanuit de WMO hiervoor, maar als dat niet gebeurt dan hebben we hier extra geld voor nodig (is dus een risico);
- Er wordt meer gebruik gemaakt van LTA dan oorspronkelijk is begroot;
- We moeten een administratieve correctie doorvoeren, waar nog geen rekening mee is gehouden in verband met de foutieve berekening van de Normatieve Huisvestings Component die onterecht voor 75% was verwerkt in de contractering in plaats van 100%.

4. *Knelpunten Veilig Thuis kunnen met huidige budgetten niet worden opgelost*

Ook voor Veilig Thuis zijn er in 2017 extra financiële middelen ter beschikking gesteld. Dit blijkt echter onvoldoende om Veilig Thuis in staat te stellen continuïteit te bieden en te transformeren. Op 8 maart 2018 heeft er een gesprek plaatsgevonden met de Inspectie Gezondheid en Jeugd, gemeente 's-Hertogenbosch en de directie van Veilig Thuis. De Inspectie maakt zich ernstige zorgen over de veiligheid van kinderen en volwassenen uit de regio Noordoost Brabant die te maken hebben met geweld in huiselijke kring ten gevolge van blijvend hoge wachtlijsten. Er is afgesproken dat er een gezamenlijk plan van aanpak komt inclusief financiële consequenties waardoor de wachtlijsten worden opgelost en deze daarna structureel worden voorkomen. Voor 2018 is een extra bedrag van € 473.775,-- nodig en voor 2019 bij ongewijzigd beleid een extra bedrag van € 1.417.447,--. De komende maanden herijken gemeenten de opdracht aan Veilig Thuis en wordt duidelijk wat het definitief benodigde bedrag voor 2019 is.

5. *Keuze uit 3 scenario's; RBO kiest voor scenario 1*

Het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) is een overleg waarin alle wethouders jeugd in de regio Noordoost Brabant participeren. In het RBO is gesproken over de beleidsuitgangspunten, ontwikkelingen en knelpunten jeugdhulp. In het overleg zijn 3 scenario's besproken, te weten:

- Scenario 1. Zoveel mogelijk aansluiten bij de huidige vraag naar jeugdhulp. Budgettair kader baseren op de realisatie 2017/2018 inclusief lokaal meer- en maatwerk. Jeugdigen worden dan adequaat geholpen en we voldoen aan de zorgplicht. Centrumgemeente houdt maximale regie op inkoop en overzicht op knelpunten. Gemeenten hoeven niet zelf aanvullend in te kopen.
- Scenario 2. Budgettair kader van 2018 hanteren exclusief middelen voor autonome ontwikkelingen en meer- en maatwerk. Aanvullende inkoop wordt dan betaald uit lokale middelen. Krapte blijft bestaan in dit scenario. Zorgaanbieders ervaren meer druk.

- Scenario 3. Het financiële kader baseren op het budgettair kader voor 2018 zonder de lokale compensatie van de korting op het rijksbudget van maximaal € 8,8 mln. Hierbij zal het gat tussen regionaal ingekochte zorg en verwachte hulpvraag nog groter worden, waardoor er nog meer aanvullend ingekocht zal moeten worden uit lokale middelen.

In de bijlage wordt ingegaan op de 3 scenario's. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar. Het RBO heeft geadviseerd om te kiezen voor scenario 1 voor de inkoop van jeugdhulp vanwege:

- Het voorzien in een voldoende aanbod aan jeugdhulp dat aansluit bij de vraag;
- Het voorkomen van vertragingen en extra bureaucratie in de hulpverlening van jeugdigen.

Financiële gevolgen en dekking:

Inkomstenderving door lagere Integratie-uitkering

Gemeenten zijn in 2017 geconfronteerd met een structurele bijstelling op de Integratie-uitkering Jeugdhulp vanaf 2018. Voor de regio Noordoost Brabant betekent dit een negatieve bijstelling van € 8.8 mln op een bedrag van € 128.102.147 mln. In tabel 1 zijn de bedragen weergegeven die Boekel heeft ontvangen of zal ontvangen van het Rijk voor de jaren 2017, 2018 en 2019. Dit betekent een structurele lagere uitkering en dus lagere inkomsten. Zoals opgenomen in de begroting is het totaalbedrag structureel € 109.238 lager vanaf 2018. Deze lagere uitkering staat natuurlijk in relatie tot de huidige uitgaven en de geschetste knelpunten.

Tabel 1: Integratie-uitkering

2017 (€)	2018 (€)	2019 (€)
1.796598	1.687360	1.680.988

Kosten bijstelling budgettair kader 2018

Voor 2018 was een totaalbudget van € 1.407.543 begroot voor de Individuele Voorzieningen Natura Jeugd (ZIN) en voor de gecertificeerde instellingen (GI). De cijfers van maart 2018 van centrumgemeente 's-Hertogenbosch zijn verwerkt in de voorjaarsnota 2018 en is de begroting met € 268.358 bijgesteld (zie tabel 2). Het begroot budget 2018 komt daarmee op € 1.675.901.

In het document 'voorstel beleidsuitgangspunten, budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018' (bijlage 2) zijn de nieuwste (voorlopige) cijfers kenbaar gemaakt. In bijlage 4 zijn deze cijfers gespecificeerd voor gemeente Boekel.

In totaal vraagt men om een totale inleg van € 1.803.756 voor 2018. Hiervan is € 88.827 reeds per voorschot betaald in 2017 dus is de inleg €1.714.929. Het verschil, en dus het tekort wat is ontstaan in de begroting 2018 waar € 1.675.901 in is opgenomen, is hiermee € 39.028. Er is op dit moment geen dekking en om deze reden wordt de Raad voorgesteld het beschikbaar gesteld budget 2018 met € 39.028 te verhogen en deze mutatie te verwerken in de Burap '18. Afrekening vindt plaats op basis van de solidariteitsafspraken.

Tabel 2: Begroting 2018 en 2019 en kostensoort / kostenplaats

Kostensoort / kostenplaats	Begroot 2018 (€)	Bijstelling 2018* (€)	Begroot 2019 (€)	Bijstelling 2019* (€)
667210 Indiv.vorz.Natura J				
4432001 Auton.ontw.&opl.knel	48.609	-32.136	0	12.844
4432002 Transformatie opgaven	78.054		0	
4432003 Overige ontwikkeling	10.194		0	
4432005 Bijdr.reg.uitvoering	1.093.679	293.592	1.093.679	376.579
4432007 Bijdr.uitvoer.kn cg	21.771	6.902	21.771	6.902
668200 Veiligh.,jeugdrecl.				
4432004 Kst gecertific.inste	155.236		155.236	
Totaal	1.407.543	268.358	1.270.686	396.325
Totaal inclusief bijstelling		€ 1.675.901		€ 1.667.011

* Bijstelling n.a.v. mutaties voorjaarsnota 2018

(*) Voor de jaren 2017 en 2018 heeft de gemeenteraad in mei 2017 incidenteel extra middelen Jeugd middels het raadsbesluit "Regionaal plan van Aanpak Transformatie Jeugdhulp" beschikbaar gesteld (Z/034004 AB/021579).

Kosten bijstelling budgettair kader 2019

Voor 2019 was een totaalbudget van € 1.270.686 begroot voor de Individuele Voorzieningen Natura Jeugd (ZIN) en voor de gecertificeerde instellingen (GI). In de voorjaarsnota 2018 zijn de gegevens van maart 2018 van centrumgemeente 's-Hertogenbosch verwerkt en is de begroting 2019 met € 268.358 bijgesteld (zie tabel 2).

Het begroot budget 2019 komt daarmee op € 1.667.011.

In het nieuwste document '*voorstel beleidsuitgangspunten, budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018*' (bijlage 2) zijn de nieuwste (voorlopige) cijfers weergegeven. In bijlage 4 zijn deze cijfers gespecificeerd voor gemeente Boekel.

In totaal vraagt men om een totale inleg van € 1.645.691 voor 2019. Hiermee ontstaat er binnen de begroting van 2019 een overschot van € 21.320. Deze bijstelling kan verwerkt worden bij de begroting van 2019. Afrekening vindt plaats op basis van de solidariteitsafspraken.

Kanttekening

De totale kosten van Jeugdhulp zijn hoger dan het bovenstaande bedrag van €1.714.929. De totale kosten van Jeugd bestaan o.a. ook nog uit de kosten van de Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) en de kosten van de uitvoering en- en extern en komen daarmee op een totaal van € 2,3 mln. De integratie-uitkering is niet toereikend en gemeente Boekel legt op dit moment dan ook ongeveer € 600.000 bij.

Kanttekeningen/Risico's:

1. Vanaf 2018 hebben we te maken met een lager budget als gevolg van structurele bijstelling Integratie-Uitkering Jeugd.

Tot nu toe is de Integratie-Uitkering jeugdhulp leidend voor de totale uitgaven jeugd. Als gevolg van de invoering van het objectief verdeelmodel en een landelijke herverdeling tussen Jeugdwet en WLZ (Wet Langdurige zorg) zijn gemeenten in de regio Noordoost Brabant in 2017 al geconfronteerd met een structurele bijstelling op de Integratie-Uitkering. Voor 2018 is regionaal afgesproken om de terugloop van de middelen in de Integratie-Uitkering jeugdhulp niet te laten leiden tot een bijstelling van de inmiddels gesloten overeenkomsten met aanbieders. Voor 2019 moet hierover opnieuw besloten worden. Dit is nu meegenomen in de scenario's 1 en 2. Parallel aan deze besluitvorming voert de regio een lobby richting het rijk om extra middelen vrij te maken voor de jeugdhulp.

2. Project transformatie opgaven loopt door tot 2019, daardoor worden inverdieneffecten later verwacht

In juni 2017 hebben de 16 gemeenten in de regio Noordoost-Brabant besloten een incidenteel transformatiebudget toe te kennen om een extra financiële impuls te kunnen geven aan de transformatie en daarmee de stijgende vraag naar specialistische jeugdhulp mogelijk wat te kunnen ombouwen/afbouwen. Het proces van besluitvorming m.b.t. de juiste vorm van aanbesteden van het transformatiebudget, heeft meer tijd gekost dan voorzien. Zowel besteding van het budget als de te verwachten inverdieneffecten lopen hierdoor vertraging op. De doorlooptijd van het project is verlengd naar juli 2019. Hierdoor verschuiven de verwachte inverdieneffecten van 2018 en 2019 naar 2020.

3. Sturing op inzet van zorg is slechts beperkt beïnvloedbaar

Sturing op inzet van zorg blijft lastig. We zien nog steeds een toename van verwijzingen naar dure en zeer specialistische landelijk ingekochte zorg (Landelijke Transitie Arrangementen, LTA). Dat heeft er o.a. mee te maken dat huisartsen en kinderartsen rechtstreeks mogen doorverwijzen. Zij

zijn zich vaak onvoldoende bewust van de regionaal gecontracteerde alternatieven en de hoge kosten van LTA zorg. Ofschoon onze inspanningen erop gericht zijn om zoveel mogelijk doorverwijzingen via het lokale BJG te laten verlopen is de invloed van gemeenten hierin maar beperkt.

In hoofdstuk 8 van bijgevoegd voorstel zijn een aantal sturingsmaatregelen opgenomen. Verder willen we een deel van het LTA aanbod onderbrengen in de regionale ZIN-contracten, waardoor de hulp meer in de nabijheid wordt geboden en de kosten dalen.

4. Keuze voor een ander scenario leidt mogelijk tot extra lokale kosten

Het RBO heeft gekozen voor scenario 1 zodat we aan de voorkant duidelijke afspraken kunnen maken. Consequenties van de andere scenario's zijn dat er lokaal meer kosten zullen komen.

5. Alleen indexering 2018 opgenomen.

Conform het RBO besluit van 23 november 2017 is er voor het jaar 2018 op het inkoopkader een index van € 1,5mln toegepast. Voor het jaar 2019 is nog geen indexering toegepast. We volgen de ontwikkelingen op Rijksniveau en vertalen dit te zijner tijd door naar de contracten.

Communicatie:

De voorstellen zijn met alle betrokken partners besproken.

Voorstel:

1. Instemmen met het voorstel beleidsuitgangspunten en budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018;
2. Voor 2018 extra budget hiervoor beschikbaar te stellen te weten € 39.028;
3. Deze extra uitgaven (mutatie) te verwerken in Burap '18.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel
De secretaris de burgemeester

J.G. Marcic

P.M.J.H. Bos

Bijlagen die zijn bijgevoegd:

Bijlage A: Raadsbesluit

Bijlage 1: Inkoopbesluit specialistische jeugdhulp 2017-2020

Bijlage 2: Voorstel beleidsuitgangspunten en budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018

Bijlage 3: Achtergrondinformatie over het jeugdstelsel

Bijlage 4: Nadere specificaties inleg 2018 en 2019 gemeente Boekel